

Олексій КОНДРАТЕНКО

*старший науковий співробітник
Національної академії державного управління
при Президентові України,
к. держ. упр.*

FAST TRACK CITIES ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ

В умовах погіршення загальної епідеміологічної ситуації в світі набувають першочерговості питання щодо формування епідеміологічної резильєнтності (далі – ER). Це особливо актуально для всіх без виключення країн в умовах пандемії Covid-19, у тому числі для України, що має високий рівень смертності серед європейських країн (4 місце за оцінкою Всесвітньої організації охорони здоров'я [4]).

Під ER розуміємо властивість системи охорони здоров'я до відновлення після епідемій, пандемій та інших кризових ситуацій. Рівень ER країни залежить від ступеню розвитку самої системи охорони здоров'я, в тому числі соціальної інфраструктури, в цілому якості життя населення. Погоджуємося з тезою про те, що підвищення якості життя є запорукою соціальної стабільності в суспільстві [1, с. 332].

У цьому контексті зазначимо про роль Глобальної міжнародної ініціативи «Fast Track Cities», що передбачає активну протидію ВІЛ-інфекції/СНІДу у великих містах світу.

Ініціатива «Fast-Track Cities» – це глобальне партнерство між містами та муніципалітетами по всьому світу та чотирма основними партнерами – Міжнародною асоціацією постачальників допомоги по СНІДу (IAPAC), Спільною програмою ООН з ВІЛ / СНІДу (ЮНЕЙДС), Організацією Об'єднаних Націй Програма людських поселень (ООН-Хабітат) та містом Париж. Міські голови та інші представники міських / муніципальних служб визначають свої міста як міста, що сприяють швидкому реагуванню на поширення ВІЛ, підписуючи Паризьку декларацію про міста швидкого реагування, в якій

окреслюється перелік зобов'язань щодо досягнення цілей ініціативи.

Заснована на принципі прозорості даних, ініціатива включає в себе глобальний веб-портал Fast-Track Cities (<http://www.fast-trackcities.org/>), який дозволяє містам звітувати онлайн про свій прогрес у напрямку досягнення швидких та інших цілей.

Паризьку декларацію вперше підписали 27 міст з усього світу на Всесвітній день боротьби зі СНІДом 2014 року у місті Парижі [5]. Спочатку зосереджена на цілях 90-90-90 до 2020 року, Паризька декларація була нещодавно оновлена, щоб встановити досягнення трьох нових цілей 95-95-95, як вихідну точку траєкторії до досягнення нуля нових випадків ВІЛ-інфекції та нульової смерті від СНІДу до 2030 року.

Цілі 95-95-95 означають, що 95 % людей, які живуть з ВІЛ (далі – ЛЖВ) знають про свій статус, 95 % діагностованих ЛЖВ отримують лікування та 95 % ЛЖВ, що отримують лікування мають стійке придушення вірусу (нульове вірусне навантаження). Окрім цього існують також цілі щодо нульової дискримінації та стигматичні цілі.

Станом на сьогодні в Україні лише три міста (Київ, Одеса і віднедавна Дніпро) приєдналися до глобального партнерства, підписавши Паризьку декларацію. Зокрема. Київ входить до переліку двохсот міст, де проживає майже 90 % усіх ВІЛ-позитивних людей в світі, тому дана програма також може розглядатися в якості інструменту забезпечення ЕР. Стратегія «Fast Track Cities» передбачає активізацію зусиль органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, що допоможе прискорити подолання епідемії у столиці, розширити кількість людей охоплених лікуванням, оптимізувати ціни на препарати антиретровірусної терапії (АРТ) та інтегрувати послуги з тестування [3].

Вважаємо, що подальше розширення мережі міст в Україні – учасників «Fast Track Cities», з одного боку, позитивно впливатиме на подолання ВІЛ-інфекції/СНІДу та зміцнення системи охорони здоров'я в Україні, з іншого, сприятиме поглибленню відносин з країнами-партнерами, профільними

міжнародними організаціями.

З нашої точки зору, формування ЕР потребує від органів публічної влади реалізації заходів, спрямованих на вироблення колективного імунітету в суспільстві, забезпечення населення якісними й доступними медичними послугами, залучення інститутів громадянського суспільства до профілактики захворюваності та вироблення в цілому державної політики в означеній сфері, а також створення сприятливих умов для зміцнення спроможності інститутів громадянського суспільства. У той же час, про ефективність реалізованих заходів свідчатиме зменшення % хворих на ВІЛ-інфекцію/СНІД, туберкульоз, онкологічні, серцево-судинні захворювання, інші хвороби та інфекції.

Вважаємо, що протидія ВІЛ-інфекції/СНІДу для України знаходиться серед стратегічних напрямів зміцнення системи охорони здоров'я та формування ЕР, а рушійною силою для змін у цьому напрямі можуть виступати громадські організації спільнот, уразливих до ВІЛ, благодійні фонди, молодіжні організації, органи студентського самоврядування, волонтери та ін.

Серед пріоритетів державної молодіжної політики до 2020 року [2, с. 2] визначено зокрема розвиток неформальної освіти та надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським організаціям. З огляду на це, при розробці державної молодіжної політики варто приділити значну увагу моніторингу цінностей, проблем та інтересів у молодіжному середовищі, залученню молоді та спільнот, уразливих до ВІЛ, до процесів розробки, прийняття управлінських рішень і контролю за їх виконанням через підвищення обізнаності за напрямами: сексуального та репродуктивного здоров'я; професійних компетентностей, громадянської освіти, освіти з прав людини; взаємодії з органами влади (тематичні інформаційно-роз'яснювальні кампанії, пропагування здорового способу життя серед студентської та учнівської молоді); адвокатування, боротьби з дискримінацією у всіх її проявах (за расовою, етнічною приналежністю, віком, статтю, сексуальною орієнтацією, ін.), на чому акцентують увагу міжнародні організації.

У цьому контексті підкреслимо, що зміцнення потенціалу молодіжних та інших громадських організацій, що працюють у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні, сприятиме розвитку громадянського суспільства та формуванню ЕР на національному, регіональному та місцевому рівнях. Разом з тим переконані, що підтримка уразливих до ВІЛ спільнот, та їх залучення до формування та реалізації державної політики у є передумовою подолання ВІЛ-інфекції/СНІДу та зміцнення системи громадського здоров'я в Україні.

Список використаних джерел

1. Вектори економічного розвитку. Презентація Кабінет Міністрів України (листопад 2020). 384 с. URL: <https://nes2030.org.ua/docs/doc-vector.pdf> (дата звернення: 09.12.2020).
2. Державна молодіжна політика в Україні. Міністерство молоді та спорту України. 16 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/148/Molodizhna_politiika_v_Ukrayini.pdf (дата звернення: 08.12.2020).
3. Мережа взяла участь у розробці стратегії Fast Track Cities для Києва. 2016. URL: <https://network.org.ua/merezha-vzyala-uchast-u-rozrobttsi-strategiyi-fast-track-cities-dlya-kyyeva/> (дата звернення: 09.12.2020).
4. Cardiovascular mortality attributable to dietary risk factors in 51 countries in the WHO. European Region from 1990 to 2016: a systematic analysis of the Global Burden of Disease Study. 2019 Jan;34(1):37-55. Epub 2018 Dec 14. DOI: 10.1007/s10654-018-0473-x. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30547256/> (дата звернення: 09.12.2020).
5. FAST-TRACK CITIES: ending the aids epidemic. Paris declaration (December 2014, amended 24 July 2018). URL: <https://www.iapac.org/files/2018/08/Paris-Declaration-2.0-07-24-2018.pdf> (дата звернення: 09.12.2020).
6. Fast-Track Cities. Frequently Asked Questions: Commitments and Benefits URL: <https://www.iapac.org/files/2018/07/FTCI-FAQs-111915.pdf>. (дата звернення: 09.12.2020).